

ἔμεθα οἱ μικροσκοπικοὶ τροχοὶ ἀγνώστου μηχανισμοῦ.

K'.

Ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ πεπρωμένον του. Κύπτει ἢ ἐγείρεται ἀναλόγως τῶν ἔργων του. Τὰ ὄντα τὰ προσκεκολλημένα εἰς τὰ ὕλικά συμφέροντα, οἱ φιλάργυροι, οἱ φιλόδοξοι, οἱ ὑποκριταί, οἱ ψεῦσται, τὰ τέκνα τοῦ Ταρτούφου κατοικοῦσιν, ὅπως οἱ φαῦλοι, εἰς κατωτέρας ζώνας.

Ἄλλ' εἰς νόμος κυριώδης καὶ ἀπόλυτος διέπει τὴν Πλάσιν, ὁ νόμος τῆς Προόδου. Τὰ πάντα ἀνυψοῦνται πρὸς τὸ ἄπειρον. Τὰ σφάλματα εἶνε πτώσεις.

KA'.

Ἐν τῇ ἀνυψώσει τῶν ψυχῶν αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ ἔχουσιν ἴσιν ἀξίαν πρὸς τὰ διανοητικὰ πλεονεκτήματα. Ἡ ἀγαθότης καὶ ἀφοσίωσις, ἡ αὐταπαρνησία καθαρῶς καθαρίζουσι τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἀνυψοῦσιν ὅπως ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐπιστήμη.

KB'.

Ἡ παγκόσμιος δημιουργία εἶνε ἀπέραντος ἀρμονία, ἥς ἡ Γῆ δὲν εἶνε ἐμὴ ἀσήμαντον τεμάχιον ἀρκετὰ βαρὺ καὶ ἀκατανόητον.

KΓ'.

Ἡ φύσις εἶνε διαρκὲς κατάστασις. Ἡ Πρόδος εἶνε ὁ νόμος. Ἡ πρόδος εἶνε αἰωνία.

KΔ'.

Ἡ αἰωνιότης τῆς ψυχῆς δὲν θά ᾔτο ἐπαρκὲς ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ ἄπειρον καὶ γνωρίσῃ τὰ πάντα.

KE'.

Ὁ προορισμὸς τῆς ψυχῆς εἶνε ν' ἀπαλλασσῇται ὁσημέραι περισσότερον τοῦ ὕλικου κόσμου καὶ ν' ἀνήκῃ ὀριστικῶς εἰς τὴν ἀνωτέραν οὐράνιον ζώην, ὅπου εἶνε ἀνωτέρα τῆς ὕλης καὶ δὲν πάσχει πλέον. Ὁ ὕπατος σκοπὸς τῶν ὄντων εἶνε ἡ διαρκὲς προσέγγισις εἰς τὴν ἀπόλυτον τελειότητα καὶ τὴν θείαν εὐδαιμονίαν.

Τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ φιλοσοφικὴ διαθήκη τοῦ Ἑλπίστου. Δὲν φαίνεται οἷονεῖ ὑπαγορευθεῖσα ὑπὸ τῆς Οὐρανίας αὐτῆς;

Αἱ ἐννέα Μοῦσαι τῆς ἀρχαίας μυθολογίας ἦσαν ἀδελφαί. Αἱ νεώτεραι ἐπιστημονικαὶ ἰδέαι τείνουσι καὶ αὐταὶ εἰς τὴν ἐνότητα. Ἡ ἀστρονομία, ἥτοι ἡ γνῶσις τοῦ κόσμου, καὶ ἡ ψυχολογία, ἥτοι ἡ γνῶσις τοῦ ὄντος, συνευοῦνται σήμερον ὅπως ἀποκαταστήσωσι τὴν μόνην βᾶσιν, ἐφ' ἧς δύναται νὰ θεμελιωθῇ ἡ ὀριστικὴ φιλοσοφία.

Υ.Γ. Τὰ ἐπεισόδια ἅτινα προηγουμένως ἀφηγήθημεν, καὶ αἱ παρεπόμεναι σκέψεις καὶ μελέται εὐρίσκονται συνηνωμέναι ἐνταῦθα εἰς εἶδος τι δοκιμίου, οὗ ὁ σκοπὸς εἶνε ἡ ἐκθεσις στοιχειωδῶν τινῶν ἰδεῶν περὶ τῆς λύσεως τοῦ μεγίστου τῶν προβλημάτων ἅτινα δύνανται νὰ ἐνδιαφέρωσι τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα. Ὑπὸ τὴν τοιαύτην ιδιότητα τὸ παρὸν ἔργον ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν ἐκείνων, ὅσοι ἐνίοτε τοῦλάχιστον «ἐν τῷ μέσῳ τῆς τρίβου τῆς ζωῆς», ὡς λέγει ὁ Δάντης, σταματῶσι καὶ συλλογίζονται ποῦ εὐρίσκονται, ὅποιοί τινες εἶνε, καὶ μελετῶσι καὶ σκέπτονται καὶ ὀνειροπολοῦσιν.

(Μετάφρασις X.)

Ἡ ΛΥΓΕΡΗ

Συνέχεια· ἴδε σ. 385

Ὁ Βρανᾶς ἐφρύαττεν· οὐδέποτε ἐπερίμενε τοιαύτην ἀντίστασιν. Τὸ αἷμα συνέρρευεν ὅλον εἰς τὴν καρδίαν του ἥτις ἠπέλπει νὰ διαρραγῇ, ὡς πρόχωμα ποταμοῦ πλημμυρῆσαντος αἰφνης· περὶ τὴν στεφάνην τῆς κόμης λευκὴ, λευκοτάτη γραμμὴ ἐχαράχθη, καθ' ὅλον τὸ πρόσωπόν του ἐπεχύθη νευρικὴ πελιδνότης. Οἱ ὀφθαλμοί, κατακίτρινοι ὡς νὰ ᾔτο ἱκτερικός ἔρριψαν αἰφνης κατ' αὐτῆς βλέμμα ἄχθους καὶ βλασφημίας. Τὰ χεῖλη του κατὰλευκα, ἀνεπάλλοντο σπασμωδικῶς. Ἡ δεξιὰ χεὶρ του συνεσφίγγθη εἰς πυγμὴν καὶ ἀνήλθεν ἀπειλητικὴ μέχρι τοῦ προσώπου τῆς λυγερῆς. Διὰ μίαν στιγμὴν ὁ Βρανᾶς ἐσκέφθη νὰ καταστρέψῃ διὰ τῆς πυγμῆς τὸ εἶδωλον, τὸ ὁποῖον ἐπίστευεν ὅτι ἐπὶ τόσα ἔτη ἀδικῶς προσεκύνει καὶ ἐδοξολόγει. Ἀλλὰ πρὸ τοῦ σπαργῶντος ἐκείνου καὶ ἐπτοημένου πλάσματος ἡ χεὶρ τοῦ νέου κατέπεσεν ἀδρανῆς. Ἐπειδὴ ὁμως ἔπρεπε κἄπου νὰ ἐκσπάσῃ ὁ τόσος του θυμὸς, περιέ-

στρεψε κύκλῳ τὸ βλέμμα καὶ ἰδὼν χαμκὶ τὰς ὕδριας, κατέφερεν ἐπ' αὐτῶν βαρὺ λάκτισμα καὶ τὰς συνέτριψεν.

Ἡ λυγερὴ συνῆλθεν ἐκ τοῦ κρότου.

— ὦ, κακὸ ποῦ μοῦκαμες! ὠλόλυξε, συμπλέκουσα τὰς χεῖρας ἀπελπιστικῶς· τώρα τί θὰ εἰπῶ τῆς μάννας μου;

— Νὰ χαθῇς ἐσὺ κ' ἐκείνη!

Καὶ διανοίξας τοὺς κλάδους τῆς συκῆς ἐφυγεν. Ἡ λυγερὴ ἐλησμονήθη ἐκεῖ, μὲ τοὺς βραχίονας συμπεπλεγμένους ἀκόμη, τὴν κεφαλὴν θλιβερῶς κεκλιμένην, προσβλέπουσα περιλύπως πότε τὰ θραύσματα τῶν ὕδριων καὶ πότε τὸ μέρος ὁποῦθεν ἐξηφανίσθη ὁ καλὸς της.

Κρωγμὸς γλαυκός, ἡχῆσας αἰφνης ἄνω τῆς συκῆς συνέφερε τὴν λυγερήν. Ῥίγος διέδραμε τὸ σῶμά της εἰς τὴν φωνὴν τὴν ἀπαισίαν καὶ τὴν θείαν τοῦ τόπου ἐνθα εὐρίσκετο κ' ἐχύθη πρὸς τὰ ἔξω, μέσῳ τῆς ἐπελθούσης νυκτός.

— Ἐλα, καλονοικοκυρά, ἐφώναζεν ἡ Κυρά Παναγιώταινα ἀπὸ τοῦ ἐξώστου μόλις εἶδε τὴν θυγατέρα της· ἀγκαλὰ ποῦ σ' ἀφίνουν ἡ κουβέντες...

Ἡ Ἀνθὴ παρετήρησε τὴν ἐξημένην ὄψιν τῆς μητρὸς της καὶ μετὰ τὴν διορατικότητά ἐκείνην τοῦ ἐνόχου, κατενόησεν ὅτι ἐπέκειτο θύελλα. Συνεσταλὴ λοιπὸν καὶ προσεπάθησε νὰ ὑπεκφύγῃ αὐτὴν ἵνα μὴ προδοθῇ ὅτι δὲν εἶχε τὰς ὑδρίας. Ἀλλ' ἡ κυρά Παναγιώταινα παρετήρησε τοῦτο.

— Ποῦ εἶνε ἡ στάμνες, μωρή;

— Μῶσπασαν ἡ ἔρμες.

Καὶ ἤρχισε νὰ δικαιολογῆται μετὰ προφανοῦς ταραχῆς, ὑποψιθυρίζουσα ὅτι τὰ μανδρόσκυλα τοῦ Στραβολαίμῃ εἶχον κόψῃ τὴν ἄλυσιν των καὶ ὥρμησεν ἐπ' αὐτῆς καθὼς διήρχετο, τὴν ἀνέτρεψαν καὶ ἔθραυσαν τὰς ὑδρίας της ἐπὶ τοῦ καλδηριμίου. Ἡ κυρά Παναγιώταινα γυμνάς τὰς ὠλένας ἐπὶ τῶν ἰσχύων στηρίζουσα, ἐν ἀπειλητικῇ στάσει, ἤκρατο τὴν θυγατέρα της κινουῖσα δυσπίστως ἄνω καὶ κάτω τὴν κεφαλὴν.

— Νὰ ἐρμάξῃ τὸ κεφάλι σου! διέκοψεν αἰφνης· τὰ σκυλιὰ τάχα ἢ ὁ Γιώργης τοῦ Βρανᾶ;

— Δὲν ξέρω κανένα Γιώργη...

— Δὲν ξέρεις; νὰ μωρὴ ὁ μάρτυρας!

Ἡ ἀτυχὴς λυγερὴ ἔμεινεν ἀναπολόγητος. Ἐνώπιόν της ἦτο ἡ Γκόλφω, ἡ παιδίσκη τὴν ὁποίαν ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς εἰς τὸ Καλὸ πηγάδι καὶ εἰς τὴν ὁποίαν παρήγγειλε νὰ βαδίσῃ ἐμπρός, ὅτε εἶδε τὸν Γεώργιον. Ἡ παιδίσκη ὅσον βραδέως καὶ ἂν ἐβάδιζεν ἔφθασε τέλος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐρωτηθεῖσα παρὰ τῆς κυρίας της, ἀπονήρευτος εἶπε τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν. Καὶ ἤδη παρίστατο ἐκεῖ ἀψευδὴς μάρτυς τῶν κατηγοριῶν τῆς Κυρᾶς Παναγιώταινας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Ἀνθὴ μὴ ἔχουσα ν' ἀντιτάξῃ τι εἰσῆλθεν ὠρμισμένη καὶ ἡμικλαίουσα εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἀλλ' ἡ γραῖα σφόδρα τεταραγμένη, ἐξηκολούθει διὰ χειρονομιῶν ἐκπληκτικῶν ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἀπειλητικῶν νὰ ἐκτοξεύῃ ὕβρεις ὅπισθεν τοῦ τοίχου πρὸς τὴν θυγατέρα της:

— Κουβέντες, ἔ, ἄ, μωρὴ! θὰ σὲ ψήσω κακομοῖρα!... Ἐννοιά σου καὶ τὴν κυριακὴν σὲ στεφάνωνω!.....

Ἐκείνην τὴν ὥραν ἐφάνη ἀνερχόμενος τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας ὁ Κυρ Παναγιώτης Στριμμένος ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ καταστήματός του. Ὁ γέρον ἔμπορος ἐξηκολούθει τὸν αὐτὸν ἥσυχον βίον μετὰ ἀμεριμνομέριμον μάλιστα ἔκφρασιν ἤδη ἐπὶ τῆς μορφῆς, ἐγώστικῶς ἀναπαυόμενος ὡς ἔμπορος καὶ ὡς πατήρ. Ὁ γάμος τοῦ Νικολοῦ καὶ τῆς Ἀνθῆς ἦτο τετελεσμένον πλέον γεγονός δι' αὐτόν. Ἐπορεύετο ἀπὸ τῆς αὐγῆς εἰς τὸ κατάστημα ἵνα παρακολουθῇ μετὰ τῆς ἡδύτης ἐκείνης τῶν ἀπολαμβανόντων ἐκ τῆς εὐτυχίας

τῶν ἄλλων, τὴν συρροὴν τῶν δεκαρῶν εἰς τὰ χρηματοκιβώτια τοῦ παιδίου του καὶ ἐπέστρεφε περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὴν οἰκίαν γαλήνιος, κατηνυχαισθημένος καὶ ἑτοιμὸς νὰ διαχύσῃ τὴν εὐθυμίαν του εἰς λαμπροὺς θυθυράμβους περὶ τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρηματικότητος τοῦ γαμβροῦ του.

Σήμερον μάλιστα ἦτο καταμαγευμένος ὁ γέρον. Πρὸ πολλοῦ καιροῦ ὁ καρραγωγεὺς Στάμος ἔλαβεν ἐπὶ πιστώσει ἀπὸ τὸ κατάστημα Στριμμένου καὶ Πικοπούλου ἕνα πιτουρι, ἡμίχρηστον ἐκ τοῦ σκώρου καὶ τῆς πολυκαιρίας, κτῆμα ἄλλοτε ἐνὸς χωρικοῦ, ὅστις ἐνεχυρίασεν αὐτὸ ἐκεῖ καὶ τὸ ἀφῆκε μὴ ἔχων ν' ἀποτίσῃ τὴν ὀφειλὴν. Ἀλλὰ καὶ ὁ καρραγωγεὺς τὴν ὥρην εἶχε νὰ πληρώσῃ τὸ ἀντίτιμον. εἰς δεκαπέντε δραχμὰς ἀνερχόμενον ἀρχικῶς καὶ περιωρίζετο νὰ μεταφέρῃ ἐκ Πατρῶν τὰς πραγματείας τοῦ καταστήματος ἵνα ἐξοφλήσῃ οὕτω τὸ χρέος του. Μίαν ὅμως ἡμέραν ὁ Νικολὸς ἐκάλεσεν αὐτὸν διὰ νὰ ἐκκαθαρίσῃ τοὺς λογαριασμοὺς των καὶ παρουσίασεν στήλην ὅλην δοσοληψιῶν. Οἱ τόκοι εἶχον παχύνῃ ἀρκούντως τὸ κεφάλαιον καὶ ἡ ἐργασία τοῦ καρραγωγέως ἐξηφανίζετο ἐν αὐτῷ ὅπως τὸ νερὸν εἰς πίθον τῶν Δαναίδων. Ὁ καρραγωγεὺς διεμαρτυρήθη, ἐφώναζε καὶ ἡρνήθη νὰ πληρώσῃ μετὰ τὴν συνήθη ἀφροντισίαν τῶν χωρικῶν. Ὁ Νικολὸς εἰργάσθη ἡσύχως, παρέταξε τὰς προσθαφαιρέσεις του πρὸ τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ σήμερον ἡ δημοπρασία τοῦ κάρρου καὶ τοῦ ἵππου τοῦ Στάμου ἀπέφερον ἀρκετὸν κέρδος εἰς τὸ κατάστημά. Ὁ γέρον κατενόει ὅτι καὶ τοῦτο τὸ κατόρθωμα ὀφείλετο εἰς τὸ πανούργον πνεῦμα τοῦ Νικολοῦ, εἰς τὴν ἀμίμητον δεξιότητα ἣν εἶχεν ὁ Διθριώτης ν' ἀντιστρέφῃ ἀπὸ τὸ *Δούραι* εἰς τὸ *Λαβεῖν* τοὺς ἀριθμοὺς χωρὶς ν' ἀνακαλύπτεται. Καὶ ἦτο ἡδὴ ἀνίκανος νὰ συγκρατήσῃ τὴν χαρὰν καὶ ἡτοιμάζετο ἀπὸ τῆς κλίμακος νὰ ἐπαναλάβῃ, τρίβων τὰς χεῖρας τὴν συνήθη φράσιν του.

— Τί παιδί!... τί ἔξυπνο παιδί!...

Κατεταράχθη ὅμως ἀκούσας τὰς φωνὰς καὶ ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τοῦ ἀσυνήθους αὐτοῦ θορύβου. Ἀλλὰ πρὶν ἀκόμη διατυπώσῃ τὴν ἀπορίαν του ἡ Κυρά Παναγιώταινα ἔλαβεν αὐτὸν καὶ ἔφερον οὕτω χειραγωγούμενον ἐντὸς τῆς οἰκίας. Ἐκεῖ δὲ τῷ διηγήθη διὰ χειρονομιῶν καὶ ἀσθματικῶν περιόδων τὴν πρᾶξιν τῆς Ἀνθῆς.

Ὁ ἀγαθὸς γέρον εἰς τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς του ἐλησμόνησεν εὐθὺς τὰ τερτίπια τοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν πονηρὰν εὐφυΐαν τοῦ Νικολοῦ ἀναλογισθεὶς μόνον ὅτι ἦτο πατήρ, πατήρ προσβαλλόμενος εἰς τὰ καίρια ὑπὸ τῆς θυγατρὸς του. Καὶ εὐθὺς ἡ λευκοπώγων μορφή του ἐπορφυρώθη ὑπὸ τοῦ αἵσχους καὶ τῆς ὀργῆς, ἐφρύμαξεν ὡς γέρον λυκὸς οἱ καθεύδοντες ὑπὸ τοῦ γήρατος

ὀφθαλμοί του ἔρριψαν ἀστραπὰς καὶ ἤθελε νὰ ὀρμήσῃ κατὰ τῆς λυγερῆς.

Ἀλλ' ἡ Κυρά Παναγιώταινα κατεσίγασεν εὐθὺς τὰς φωνάς του.

— Σώπα γέροντα, σώπα, εἶπε· φρόνιμος ἦσαι καὶ φρόνιμα δὲν κάνεις. Θέλεις, μαθές, νὰ μάθῃ κι' ὁ κόσμος τῆς πομπές μας; . . .

— Τί νὰ κάνουμε τώρα, εἴ! τί νὰ κάνουμε; ἔλεγεν ἐν ἐξάψει ὁ γέρων, βλέπων ἐδῶ κ' ἐκεῖ ὡς νὰ ἐζήτει διέξοδον.

— Τὴν Κυριακὴν τὴν δίνουμε καὶ τελειώνει... λέμε ὅς τὸ παιδί πῶς ἔρχεται Μάϊς.

Τῷ ὄντι δὲν ἦτο ἄστοχος ἡ δικαιολογία τῆς Κυρά Παναγιώταινας. Ἡ ἐρχομένη κυριακὴ ἦτο καὶ ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ Ἀπριλίου. Μετ' αὐτὴν ἤρχιζεν ὁ Μάϊος κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὁποίου οἱ γάμοι αὐστηρῶς ἀπαγορεύονται εἰς τὰ χωρία. Ἄν θ' ἀνέβαλλον τὴν τέλεσιν αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ περιμένουν μέχρι τοῦ Ἰουνίου. Ἀλλὰ τότε ἤρχιζε τὸ καλοκαίρι καὶ αἱ ἐργασίαι, ὥστε κατ' ἀναγκὴν ἡ ἀναβολὴ θὰ διεδέχετο τὴν ἀνα-

βολὴν μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου. Τίς ὅμως ἡγγυᾶτο εἰς τοὺς ἀτυχεῖς γονεῖς ὅτι καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τὰ πράγματα θὰ ἔμενον ἕως ἐκεῖ; Ἄν δὲν θὰ ἐκοινολογοῦντο εἰς τὴν κωμόπολιν οἱ ἔρωτες τῆς Ἀνθῆς καὶ τοῦ Γεωργίου ἢ ἂν οὐτοὶ δὲν θὰ προέβαινον εἰς κανὲν ἀπονενοημένον κίνημα; Ἐπειτα ἦτο ἐνδεχόμενον ἡ κακολογία νὰ ἤνοιγε τοὺς τυφλώττοντας μέχρι τοῦδε ὀφθαλμοὺς τοῦ Νικολοῦ εἰς τὰς ἀφροσύνας τῆς Ἀνθῆς.

Οἱ γέροντες καθ' ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κοιμηθοῦν ὑπὸ τὰς σκέψεις αὐτάς. Ἄ! ὁ γέρων Στριμμένος εὗρισκεν ἤδη πολὺ ἐπικινδυνότερον νὰ ἔχῃ κανεὶς ἐπάνω του ἓνα ἐλαφρόμυαλον κορίτσι παρὰ τοὺς συναγωνισμοὺς ὅλων ὁμοῦ τῶν ἐμπόρων τῆς κωμοπόλεως! . . . Τέλος συνεφώνησε μετὰ τῆς γυναικὸς του νὰ προτείνουν εἰς τὸν Νικολὸν τὴν ἐπίσπευσιν τοῦ γάμου. Τῷ ὄντι δὲ πρῶτῃ πρῶτῃ ἔστειλαν καὶ ἦλθεν οὗτος εἰς τὴν οἰκίαν,

Ἐπείτα συνέχεια

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ.

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΡΝΑΝΗ

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 394.

Ὁ βιβλιοπώλης εἰσῆλθε μετὰ τοῦ συγγραφέως, ἡγόρασεν ἐν φύλλον χαρτοσήμου, ἐζήτησε γραφίδα καὶ μελανοδοχεῖον καὶ τὸ συμβόλαιον ὑπεγράφη ἐκεῖ, ὁ δὲ Βίκτωρ Οὐγκὼ ἔλαβε τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα ἦσαν δι' αὐτὸν ἀναγκαιώτατα, διότι πᾶσα ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ του χρηματικὴ περιουσία συνίστατο εἰς πεντήκοντα φράγκα.

Ἐπείστρεψεν ἀμέσως εἰς τὸ θέατρον καὶ ἐκ τοῦ κοινῷ σεβασμοῦ ἐνόησεν ὅτι ἡ ἐπιτυχία δὲν εἶχε παρεκλίνει. Ἐληγεν ἥδη ἡ τετάρτη πρᾶξις. Ὁ Μισελώ, ὁ Ζοανύ καὶ ὁ Φιρμέν ἦσαν περίχαρτες, καθ' ὅτι αὐτοὶ οἱ τρεῖς εἶχον μερισθῇ τὴν ἔννοιαν τοῦ κοινῷ. Εἰς τὰς τέσσαρας πρῶτας πράξεις ἡ δόνα Σόλα καθυστέρει. Ὁ Οὐγκὼ ἔκρινεν ἐπάναγκες νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν δεσποινίδα Μάρς.

Τὴν εὔρε σκαιὴν καὶ ἀπότομον· προσεποιήθη κατ' ἀρχάς ὅτι δὲν τὸν εἶδε. Ἐξηκολούθησε νὰ δυσανασχετῇ ἐπιπλήττουσα τὴν θαλαμηπόλον τῆς διὰ τὴν ἀργοπορίαν τῆς δῆθεν καὶ παραπονουμένη διὰ τὰς ἀκαταπαύστους εἰς τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιόν τῆς ὀχληρὰς ἐπισκέψεις. Ἐπὶ τέλους ἐφάνη παρατηρήσασα τὸν συγγραφέα καὶ ἀπευθυνομένη πρὸς αὐτόν:

— Εἰςεύρετε, τῷ εἶπεν, ὅτι τὸ δράμα σας πηγαίνει πολὺ καλὰ, τοῦλάχιστον διὰ σᾶς καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ἐκείνους κυρίους;

— Ἰδοὺ ἐφθάσατε τώρα εἰς τὴν ἰδικὴν σας πρᾶξιν, κυρία.

— Ναί, ἀρχίζω ἐγὼ ὅτε τὸ δράμα τελειώνει! Καὶ δὲν μοῦ λέγετέ σᾶς παρακαλῶ, δὲν θὰ νῦ-χαρίστησα βέβαια τοὺς λαμπροὺς φίλους σας. Εἰςεύρετε ὅτι εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ὑποῦ δὲν μ' ἐχειροκρότησαν κατὰ τὴν ἐμφάνισίν μου ἐπὶ τῆς σκηνῆς;

— Ναί, ἀλλὰ πόσα χειροκροτήματα σᾶς ἐπιφυλάσσονται μετὰ τὸ τέλος τοῦ δραματός!

— Τέλος παντῶν, εἶπε μὲ ἥθος θύματος ὑπέκοντος εἰς τὴν τύχην του, ἀφοῦ ἐδέχθην νὰ ὑποκριθῶ αὐτὸ τὸ μέρος, τοιαύτην ἐπιτυχίαν ἔπρεπε νὰ περιμένω.

Ὅτε ἐφάνη ἐπὶ τῆς σκηνῆς μὲ τὸ λευκὸν ἐκ λειοσηρικοῦ φόρεμά της, μὲ στέφανον ἐκ λευκῶν ρόδων ἐπὶ τοῦ μετώπου, μὲ τοὺς ἐξαισίους ὀδόντας της, μὲ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο σῶμα ὅπερ διετῆρει πάντοτε ἡλικίαν δεκαοκτὼ ἐτῶν, κατέπληξε διὰ τῆς νεότητος καὶ τῆς καλλονῆς της. Ἡ διασκευὴ τῆς σκηνῆς ἦτο χαριεστάτη· τὸ ἀνδρὸν ἐφ' οὗ συνωμίλουν οἱ προσωποποιοί. τὸ φωταγωγημένον μέγαρον, ὁ κήπος ἐνθα ἀπῆ-στράπτων ὑπὸ ἀμφίβολον λαμψιν φωτὸς οἱ πί-δακες τοῦ ὕδατος, ἡ κίνησις τῆς ἑορτῆς, ἡ μουσικὴ τῆς ὀρχήστρας καὶ κατόπιν ἡ σιγὴ ἡ περιβάλλουσα τοὺς δύο ἐραστὰς ἀπομεινάντας μόνους, τὰ πάντα εἶχαν προδιαθέσῃ τὸ κοινόν, ὅτε δὲ ἡ δεσποινὶς Μάρς ἀπήγγειλε μὲ τὴν μελωδικὴν φωνήν της τοὺς ὠραίους στίχους: Ἄ! Ἡ σελήνη πρὸ ὀλίγου ἀνῆρχετο εἰς τὸν ὀρίζοντα κλπ. » ἐχειροκροτήθη ἐνθέρμως καὶ δὲν ἐδικαιοῦτο